

Vergaderjaar 2012–2013

33 531

Structuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 januari 2013

Hierbij stel ik u, mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken, in kennis van de startbeslissing van het kabinet om een rijksstructuurvisie op te stellen over de samenhangende ontwikkeling van Grevelingen en Volkerak-Zoommeer.

De rijksstructuurvisie wordt opgesteld in samenwerking met de Stuurgroep Zuidwestelijke Delta.

Aanleiding

Door de uitvoering van de Deltawerken is de waterveiligheid in de Zuidwestelijke Delta op orde. Hierdoor zijn echter geïsoleerde waterbekkens zoals Grevelingen en Volkerak-Zoommeer ontstaan. Natuurlijke zoet-zoutovergangen en getijdendynamiek zijn hier grotendeels weggefallen, waardoor water- en natuurkwaliteit zijn verslechterd en de potenties voor de landbouw- en schelpdiersector, voor recreatie en toerisme en voor het opwekken van duurzame (getijden)energie onvoldoende kunnen worden benut.

Bij een combinatie van sterk verhoogde rivierafvoeren en gesloten waterkeringen door stormvloed en zee kan op termijn de waterveiligheid van de Rijn-Maasdelta onder druk komen te staan.

De centrale opgave voor het gebied is dan ook een duurzaam herstel van het evenwicht tussen veiligheid, economie en ecologie. Rijk en regio werken samen aan deze uitdaging vanuit het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta (kortetermijndoelen) en het Deltaprogramma Zuidwestelijke Delta (langetermijndoelen).

Tot voor kort werd over de afzonderlijke bekkens besluitvorming voorbereid door middel van de MIRT-verkenning Grevelingen en de Planstudie Waterkwaliteit Volkerak-Zoommeer. Op voordracht van de

Stuurgroep Zuidwestelijke Delta en de betrokken stakeholders is in het bestuurlijk overleg van 29 mei 2012 afgesproken de besluitvorming over de samenhangende ontwikkeling van beide bekkens te structureren aan de hand van een rijksstructuurvisie (verder te noemen de rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer).

Hieruit kunnen synergievoordelen voortvloeien in de zin van kostenbesparing en extra baten voor onder meer de schelpdiersector en de scheepvaart en voor recreatie en toerisme.

Reikwijdte en doel

De rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer geeft uitsluitend over de ontwikkelrichting van Grevelingen en Volkerak-Zoommeer, als helder punt op de horizon. Kernpunten bij de vastlegging van de ontwikkelrichting zijn:

- wel of geen beperkt getij terug op de Grevelingen (aanpak zuurstofloosheid, opwekking getijdenenergie)
- wel of geen waterberging op de Grevelingen (versterking waterveiligheid Rijn-Maasdelta)
- wel of geen zout Volkerak-Zoommeer (aanpak overmatige blauwalgen en waterplantenbloei, benutten economische potenties).

Het rijk geeft hiermee invulling aan zijn beleidsverantwoordelijkheden op het gebied van waterveiligheid en zoetwater (Deltaprogramma), waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water), natuur (Vogel- en Habitatrichtlijn) en economie en innovatie (topsectorenbeleid). Tevens wordt zo duidelijkheid verschaft aan regionale overheden en private investeerders over de randvoorwaarden van het rijk voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Grevelingen en Volkerak-Zoommeer.

Een kaart met daarop de gebiedsafbakening van de rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer is als bijlage bijgevoegd¹.

Samenhang

Er bestaat een directe samenhang tussen de rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer en het Deltaprogramma (m.n. de deltabeslissingen Rijn-Maasdelta en Zoetwaterstrategie).

In de Rijn-Maasdelta kan een overstromingsrisico ontstaan als de stormvloedkering in de Nieuwe Waterweg en de Haringvlietsluizen gesloten zijn vanwege storm op zee en als tegelijkertijd de rivieren een sterk verhoogde afvoer hebben. Het rivierwater kan dan niet langer afstromen naar zee, met als risico dat op sommige plaatsen de dijken kunnen overstromen. Het rijk heeft inmiddels als onderdeel van de PKB-maatregel Ruimte voor de Rivier besloten dat het Volkerak-Zoommeer bergingsgebied voor rivierwater wordt. Op termijn kunnen extra maatregelen nodig zijn. Een van de opties is om, aanvullend aan het Volkerak-Zoommeer, rivierwater te bergen in de Grevelingen.

De besluitvorming over wel of geen zout Volkerak-Zoommeer moet passen binnen de langetermijnstrategie van het Deltaprogramma Zoetwater. Het gaat hierbij onder meer om de compenserende zoetwatermaatregelen die nodig zijn, mocht worden besloten het Volkerak-Zoommeer weer zout te maken.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

Er is eveneens een directe samenhang met het Programma Gebiedsontwikkeling Grevelingen en Volkerak-Zoommeer, dat onder regie staat van de provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant en Zeeland en gelijktijdig met de voorbereiding van de rijksstructuurvisie is gestart.

Dit programma moet leiden tot financiële arrangementen om de regionale baten (zowel publiek als privaat) en de hieraan verbonden ambitie van de regio van beperkt getij terug op de Grevelingen, een zout Volkerak-Zoommeer en een open verbinding tussen Grevelingen en Volkerak-Zoommeer te kunnen verzilveren.

Participatie en communicatie

Vanwege de hiervoor genoemde samenhangen wordt voor deze rijksstructuurvisie voorzien in een goed afgestemd, en waar mogelijk gemeenschappelijk, participatie- en communicatietraject met het Deltaprogramma Zuidwestelijke Delta en het programma Gebiedsontwikkeling Grevelingen en Volkerak-Zoommeer. Daarbij wordt aangesloten bij de huidige organisatiestructuur van de Stuurgroep Zuidwestelijke Delta. In deze structuur staan samenwerking, transparantie en openheid voorop.

Planning en mijlpalen

Zomer 2013:	Nota Reikwijdte en Detailniveau
Begin 2014:	Plan-MER en MKBA
Voorjaar 2014:	Ontwerp-rijksstructuurvisie
Najaar 2014:	Vaststelling rijksstructuurvisie, in samenhang met de Deltabeslissingen van het kabinet en de resultaten van het Programma Gebiedsontwikkeling Grevelingen en Volkerak-Zoommeer
Aansluitend:	Rijksstructuurvisie naar Tweede Kamer

Altijd goed initiatieven

De start van een rijksstructuurvisie betekent niet dat alle ontwikkelingen rond Grevelingen en Volkerak-Zoommeer stil komen te liggen. De voorbereiding van initiatieven die altijd goed zijn voor de ontwikkeling van het gebied kan gewoon doorgaan. Het gaat daarbij onder meer om private projectontwikkeling zoals de Jachthaven van de Toekomst, om maatregelen voor de alternatieve aanvoer van zoetwater zoals de Roode Vaart, om een pilot voor innovatieve zoet-zoutscheiding bij de Krammersluizen en om (proeven voor) innovatieve energiewinning zoals het Tidal Test Centre Grevelingen en de business case voor de Getijcentrale Brouwersdam.

De minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus